

nu have Loven, ville vi gøre vort til, at den bliver gennemført saa loyalt som muligt, og vi ville gøre vort til at oplyse Befolkningen om, hvad det i Virkeligheden er, der er sket, at Ægteskabet stiftes uden for Kirken, men velsignes i Kirken. Dette er altsaa ogsaa en af Grundene til, at jeg mener, at Tiden er kommen til, at vi skulle foretage Skridtet nu.

Jeg skal endnu blot med Hensyn til disse Erklæringer, som ere fremskaffede fra Biskoppernes Side, nævne, at de ogsaa gaa ud paa, at det er ønskeligt fra Kirkens Side at faa det borgerlige skilt ud fra denne Handling, som det her er foreslaaet, og de gaa ud paa, at man ønsker, at Kirken stilles saa frit som muligt, og at Kirken selv tager Bestemmelse om, hvorledes man vil ordne sig, naar det almindelige borgerlige Ægteskab er indført. Det er mit Haab, at ogsaa Rigsdagen vil finde, at det er ret og rimeligt, at naar man tager den borgerlige Handling, den borgerlige Side af Ægteskabets Stiftelse, bort fra Kirken, lader man Kirken raade selv over, hvorledes den vil ordne sig paa det rent kirkelige Omraade. Det vil jeg meget tilraade, at Rigsdagen gør, og derfor rører det her foreslaaede Lovforslag ikke meget ved den kirkelige Side af Sagen, idet det kun har de faa Paragraffer, som ere ganske nødvendige for at ordne Forholdet dels med Hensyn til de Afgifter, der nu findes, og dels med Hensyn til, hvem det er Præsten er berettiget til at foretage denne Velsignelse for o. s. v. Men saa er det udtrykkelig foreslaaet her i Lovforslaget, at de, der søge Kirkens Velsignelse af deres Ægteskab, ikke skulle staa alene over for den enkelte Præsts Mening om deres Ægteskab, men komme til at staa over for selve Kirken, hvad der selvfølgelig ogsaa maa være ret og rigtigt. Det skal ikke være den enkelte Præst, der skal skønne over, hvorvidt Ægteparret kan faa Kirkens Velsignelse, men det skal være Kirken, der afgør det. Derfor kunne Præsterne ikke afvise Ægtefolk, hvis Ægteskab de ikke ønske at velsigne, men maa søge til Biskoppen med Sagen, og det bliver da Biskoppen, der foretager Afvisningen, hvis der skal foretages nogen saadan.

Disse Ord har jeg ønsket at sige som Indledning til denne Sags Behandling, og Grunden, hvorfor jeg ønskede at sige dem, har jeg allerede nævnt i Begyndelsen af mit Foredrag. Jeg skal slutte med at gentage den Anmodning til det høje Ting, som jeg allerede har fremsat, at man vil fremme denne Sag velvilligst, og at man, om det

maatte lykkes, hvad jeg meget haaber, at faa Sagen ført gennem Rigsdagen og faa en Lov ud deraf, vil medvirke til, at det kommer til at staa klart for Befolkningen, at det, vi her gaa til, er en Nødvendighed for os, ikke mindst naar man ser hen til den kirkelige Tilstand. Det er nu ikke saaledes, at jeg i og for sig betragter det almindelige borgerlige Ægteskab som den mest ønskelige Form for Ægteskabs Stiftelse, men jeg mener, at Tiden kræver dette. Hvis vi virkelig ville fremme Sandhed, hvis vi ønske, at Sandheden skal herske baade i Kirken og uden for den, er det blevet en Nødvendighed at gaa til denne Form for Ægteskabs Stiftelse. Ville Rigsdagens Medlemmer medvirke til at gøre dette klart for Befolkningen, tror jeg, at ogsaa i de Egne af Landet, hvor man muligvis har ment, at denne Reform var noget, man ikke trænger til, vil man forstaa, at det netop er noget, vi trænge til, saa vist som man i alle Landets Egne sikkert ønsker den højst mulige Grad af Sandhed baade i og uden for Kirken, baade i de borgerlige og i de kirkelige Forhold.

Høgsbro: Det er med oprigtig Glæde, at jeg hilser dette Lovforslag velkommen, og jeg tør vel sige dette ikke alene paa egne Vegne, men ogsaa paa hele Tingets, i alt Fald dets Flertals Vegne, saa vist som det ikke blot er i Motiverne og ikke blot i Formen, i Lovforslagets hele Indretning, at det hviler paa det Forslag, der før 5 Aar siden blev vedtaget her i Tinget, men ogsaa med Hensyn til dets Hovedindhold. Dette Hovedindhold er jo dette, at Ægteskabs Indgaaelse for Fremtiden bliver anerkendt for det, det er, nemlig en borgerlig Sag. Det, det er, siger jeg, thi saa længe det er Staten, der for egen Regning ud fra sine Synspunkter fastsætter Reglerne for, hvem der maa gifte sig, og hvem der ikke maa det, er det i sin gode naturlige, ja ene rigtige Orden, at det ogsaa bliver Staten, som gennem sine Organer stifter eller i alt Fald anerkender — naar man gaar ud fra, at det er Parterne selv, der stifte Ægteskabet — denne Ægteforening som lovlig indgaaet. Det er det ene Hovedpunkt, som laa i det Lovforslag, vi havde for tidligere, og som nu genfindes i det foreliggende. Det andet Hovedpunkt var det, at det, naar den borgerlige Ægteforening har fundet Sted — og ad den Vej skulle alle, som ville leve i et over for Staten ret Ægteskab her i Landet — bliver en frivillig Sag for det enkelte Ægtepar, om det